

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidiececane Sibiu, strada Măcelarilor 47,
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancațe se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armonioase — și timbru de 30 cr. pentru se-care publicare.

Cuvîntarea

Escelenței Sale Înaltpresanțitului Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul la deschiderea sinodului arhidiececan în 27 Aprilie a. c.

Preasîmașilor Domni, Iubiților frați, Iubiților fii!

Vedîndu-vă și la această ocaziune intruniți în sinodul arhidiececan pentru susținerii agendelor ordinarii prevăzute în statutul organic, vă salut Iubiților cu bucuria sufletească, ce o am totdeauna, când vă cultivîndu-se terenul, care clerului și poporului nostru ortodox i l'a dat statutul organic.

Împregiurările vitrige, între cari s'a aflat biserica noastră transilvană secolii de ani, este de a se atribui: că clerul și poporul nostru ortodox preste tot încă nu se poate măsura deplin în cultura științifică cu celelalte confesiuni vechi din țeară, și că după toate câte s'au întreprins pînă acum în noua eră a vieții noastre bisericesci, ni-ua mai rămas a regula încă multe afaceri, dela cari depinde progresul și prosperarea bisericii.

Cu toate că nici împregiurările actuale nu corespund jstelor noastre dorințe, ba unele simptome din viața publică sînt chiar apte de a ne insufla îngrijiri serioase pentru viitorul: speriez totuși, că Domniile Voastre, Iubiților mei frați și fii sufletesci! întăriți și conduși de spiritul adevărat creștinesc, care totdeauna a caracterizat pe poporul nostru, veți afla și astădată calea și modul, de a contribui cât numai se poate la promovarea scopurilor, pentru cari ni s'a restaurat sinodalitatea, mijlocul cel mai bun spre aceea, ca însăși biserica, totalitatea clerului și a poporului, se și poată crea un viitor mai ferice, întru mărirea lui Dumnezeu.

Dar însă activitatea D-lor Voastre nu se mărginesc numai la agendele

strins sinodale, ci după ce cu ajutorul lui Dumnezeu implorat astăzi în sînta biserică ne va succeda a ne termina bine agendele ce le avem aici, reintornîndu-vă acasă, ca cei-ce posedei încrederea clerului și a poporului, sînteți chemați a da la diferite ocaziuni binevenite impuls și a coopera din resputeri la luminarea poporului nostru și la lăfăirea culturii științifice și morale, dela carea mai ales depinde prosperarea bisericii.

Premiînd aceste, eu în firma credință, că D-le-Voastre veți dovedi în faptă, că sînteți pîntruși de însemnătatea misiunii ce o aveți ca deputați sinodali, vă împărtășesc binecuvîntarea mea arhieriească, și cu aceasta sesiunea ordinară a sinodului nostru arhidiececan pentru anul curinte o dechiar de deschisă.

Miron Romanul m. p.,
arhiepiscop.

Revista politică.

Sibiu, în 28 Aprilie.

În conferința ținută în 7 Maiu n. în localitatea ministeriului ung. de agricultură s'a acceptat proiectul lui Bokros în privința regulării proprietății în Trasilvania. Ministrul de justiție Pauler a declarat, că din parte și aderează la o parte a testării celei noue, fiind basată pe principiile mai recente, ca și proiectul original. A pășit însă contra duor puncte, adecă contra celui ce privește enclavile în păduri; mai departe contra punctului, care statorcesc numai tabla regească dela M. Oșorheiu de a doua instanță. Conferința dorește ca proiectul să se deșbată cât mai curînd în casa deputaților și s'a învoit a face la deșbaterea specială modifi-cațiuni în textul lui Bokros.

Dela Viena aflăm că în curînd ședințele senatului imperial se vor amîna și îndată după amănare contele Taaffe va întreprinde o nouă reconstrucțiune a ministeriului cislaitan. Se

ține că ministeriul acesta va fi un ministeriu de coalțiune.

Principele Bismarck are zile grele. În lăuntru este în certă cu partidele din parlamentul german; în afară umblă după alianțe sigure și nu află.

Atențiunea cea mai mare o atrage în zilele aceste Londonul și Albania. Din London spunea „N. fr. Pr.” că ambasadorul ce are să înlocuiască pe Layard la Constantinopole, Göschen, are instrucțiuni cu pretensiunea, de a mări Muntenegrul, a cede Epirul și Tesalia Greciei, a transforma Macedonia în provincie autonoma, în togma ca Rumelia orientală, a introduce reforme adevărate în Armenia și a înceta apăsarea creștinilor.

În Albania au ajuns departe lucrurile. O telegramă dela Scutari ce poartă datul 7 Maiu n. spune: Întăiași dată foia oficială turcească numită „Scodra” a apărut și în limba albaneză. În fruntea foaiei se publică o proclamațiune a comitetului ligei, în care se declară pe față, că Albania a încetat de a mai fi sub stăpînirea padișahului (sultanului); declară mai departe depuși pe toți funcționarii otomani, cari nu sînt de naționalitate albaneză, îndrumîndu-i a părăsi țeara. Eccepțiune se face cu aceia, cari s'au dovedit că sînt amici Albanezilor. În viitorul liga va emite ordini. Dealtmîntrea, ca și pînă acum legistatorii rămîn bîtrîni clanurilor. Proclamațiunea este subsemnată de Ali-pașa, Hodobeg, Prenk Bib Doba, Mufti Hafiz Efendi, episcopul Parten, Nicola Dzaba în numele notabililor și poporului de confesiune musulmană și creștină. Altă telegramă după ce vorbește despre unele mișcări de trupe de ale ligei, de scutiința ce liga a oferit consulatelor și de deserțiunea trupelor turcesci cu arme, bani și munițiune cu tot, adauge că înfluența italiană creșce foarte tare, că se asteaptă arme și vo-

luntari din Italia și că printre Italianii de acolo se vorbesce și de o legiune garibaldiiană.

O escadră franceză a aruncat anghirele dinaintea Salonicului.

Sinodul arhidiececan.

Sesiunea sinodului arhidiececan din 1880 s'a deschis cu obicniutele și prescriesele solemnități în ziua de dumineca Tomei.

După cuvîntarea de deschidere s'a ales biroul provisoriu, cu ce s'a și terminat pentru ziua dăintăi ședința nefiind sinodul atât de numeros, ca conform regulamentul să fie capabil a concluda.

După ameași membri s'au intrunit la o conferință, cu care ocaziune s'a vădut, că numărul membrilor s'a sporit și că membrii sînt dispuși a fi și mai cruțatori cu timpul decăt în trecut.

Luni la 9 oare s'a început a doua ședință, care a durat pînă la 11 oare. Asupra acestei ședințe vom reveni când vom dispune mai bine de spaț, decum dispunem de astădată.

Respunsul

ministrului president C. Tisza la interpelațiunea deputatului Maximovicu în cauza patriarhatului sêrbesc.

(Inchieriere).

Dr. N. Masimovicu: Nu sînt mulțumit cu respunsul. În biserica orientală renunțațiunile în genere, nici cele de bună voie, nu sînt permise, pentru că legătura existentă între biserică și prelatul bisericesc după natura sa este eternă. Un prelat demn rămîne între ori și ce împregiurări în oficial seu, un prelat nedemn nu și poate părăsi oficial ci se amovează dintr'nsul prin condamnare.

Regula bisericească, că un prelat are dreptul și datorința de a purta oficial primit pe viața întregă, există și astăzi și

FOIȚA.

Arhiepiscopul și Metropolitul
ANDREIU BARON de ȘAGUNA.

de Nicolau Popea.

(Dare de seamă de I. Slavici,
(2 Urmare).

Dar tot după pacea dela Carlovț s'a petrecut și migrarea Sêrbilor sub Cernoevici și așezîndu-se cu grăniceri la hotarele orientale ale împărăției, acești Sêrbi au obținut privilegii, între care și dreptul de autonomie bisericească. Pentru aceste grivilegii Curtea din Viena își inchipuise un subiect ideal, pe care'l numia „națiune ilirică” și în care cuprindea în genere pe creștinii de religia ortodocă ce se aflau în imperiu. Pe această cale piezișă ca membrii preținși ai unei presupuse națiuni ilirice, au căștigat Românii oare care drepturi, — cel puțin în cele bisericesci. Din nenorocire însă aceste drepturi nu le-au fost de vre-un prea mare folos, de

oare-ce trebuiau să se lupte cu supremația Sêrbilor, partea în adevăr privilegiată a celei presupuse națiuni ilirice.

Mai era însă o a doua nenorocire neasemînat mai mare pentru Români.

Nu mai decăt după încheierea păcii dela Carlovț Curtea din Viena începe a și face pregătirile pentru un eventual reshoiu de apărare contra Rusiei, reshoiu, pe care'l credea inevitabil și căuta să l'amane pe un timp, când Rusia va fi slăbită. Încă împăratul Leopold I, dînd ambasadorului seu dela Constantinopole instrucțiuni, țice: În Români nu trebuie să pu încredere, căci ei sînt ortodocși și așa puși la dispozițiunea Rusiei. Această neîncredere este motivul politic, pentru care Curtea din Viena nu credea de cuvîntă să desvoalte mai mult zel întru ocrotirea Românilor și în același timp motivul, pentru care ea a cedat iruririlor papale și a desvoltat atât de mult zel pentru unirea Românilor cu biserica catolică. Ce e drept, ea nu a persecutat pe Românii ortodocși, ba i-a asigurat totdeauna despre protecțiunea ei; dar i-a părăsit, a lăsat să per-

secute alții și a dat toată protecțiunea Românilor uniți.

Dela începutul secolului XVIII pînă la venirea lui Șaguna în Ardeal, unirea cu biserica papistă era singurul mijloc, prin care Românii își puteau, deși cu multă anevoință, crea o poziție în viața publică: biserica gr. catolică este aceea, care a pus temelilele culturii, Românilor ardeleni și a hotărît oare-cum timbrul culturii noastre moderne. Era deci un felu de datorie pentru fie-care Român bun de a stărui, ca Românii să se unească cu biserica romană de a combate consciința de unitate religioasă cu Rusia, de a accentua naționalitatea romană, de a acoperi ortodocșia prin latinitatea noastră. Și noi care nu judecăm din punct de vedere religios, ci avem în vedere numai desvoltarea poporului român, nu vom osîndi pe Metropolitul, care a voit să tragă pe Români la unirea cu biserica romană, nu vom osândi pe acei bărbați români, care în timp de 150 ani au stărui să asigureze desvoltarea Românilor de peste Carpați prin unirea lor cu biserica romană.

Dar ceea ce le era ertat acestora, nu s'ar fi putut erta lui Șaguna. Șaguna trăia într-un timp, când consciința națională era mai covârșitoare decăt cea religioasă: el nu putea dar să se peară din vedere unitatea religioasă a poporului român. Nu odată a țis el: Românii uniți cu biserica romană nu sînt decăt partea neasemînat de mică a poporului român. Această parte, în stadiul de desvoltare, la care se aflau Românii pe timpul lui, era oare cum deslipită de națiune și supusă unei înriuriri străine, care în trecut putea să folosească, dar în viitoriu va trebui să jignească desvoltarea ori se o împingă în o direcție mai mult ori mai puțin deosebită de cea urmată de marea majoritate a națiunii. Deosebirea de religie a fost, este și va fi în toate timpurile un foarte esențial element de perturbație socială, și Șaguna era omul, care scia asemenea lucruri și se bucura, că numărul Românilor, care au fost siliți a părăsi legea strămoșilor, e relativ mică cît numai puțini Români au o consciință religioasă deosebită de cea a generațiilor trecute, care este și a marelui

dacă s'au întâmplat cazuri de renunțaiune asemenea abateri dela regulă nu se pot justifica prin incidente ivite în practica bisericească, ci ele sânt acte de o grabă bisericească deosebită și excepțiuni particulare, pe care numai biserica le a putut și le poate permite între împregiurări bisericești excepționale susținându-se însă observața canonică.

Mai departe renunțaiunea ar trebui să emaneze nu numai din voința liberă ci și din hotărâre spontană, ceea ce la resignarea patriarhului nu se poate presupune, pentru că densus în actual întreg a fost mediu nerespabil al unei voințe străine, mai tari. Biserica orientală nu cunoașea afară de regula bisericească amintită, alte motive canonice de renunțaiune, cum recunoaștea biserica catolică, prin urmare defectuositatea trepușcă nu este temei de renunțaiune, ear dacă cu toate aceste demisiunea se cere din acest temei, este un drept esențial, eminent al bisericii, de a examina acest temei. Deci demisiunea patriarhului e nulă, pentru că s'a făcut contra legilor bisericești, contra prescripțiilor și a praxeii, într'un mod unilateral și cu totală ignorare a competenței bisericești.

Autoritatea competentă în biserica orientală e în genere sinodul, în biserica particulară serbească națională congresul și sinodul episcopesc. Sinodul episcopesc, care alege pe episcopi, s'a folosit până acum cu privire la demisionarea episcopilor în patru cazuri de acest drept al seu fără a fi conturbat, de asemenea nu i se poate denega congresului dreptul relativ la demisionarea patriarhului, pe care l'a ales densus și care stă sub puterea disciplinară a lui. Deci era datorința guvernului, a îndrepta petițiunea patriarhului către congres, care ar fi aternut Coroanei hotărârea ce o lua cu intervențiunea sinodului, pentru că dreptul Coroanei de a conlucra la desfacerea legăturilor oficiale în asemenea măsură, ca și la ocuparea oficiilor bisericești, este mai presus de ori ce îndoiială, dar nici n'a tras cineva la îndoiială acest drept al Coroanei.

Încât pentru denușirea administratorului observ, că un asemenea oficiu e o instituțiune necunoscută în biserica orientală. Biserica orientală își are organismul seu propriu, care este rezultatul unei dezvoltări istorice milenare. După constituțiunea acestei biserici există pentru conducerea supremă a afacerilor unei biserici autocefale, de asemenea și pentru ori și care biserica provincială independentă sinoadelor și oficiurile episcopale ce s'au dezvoltat din presbiteriu, din tradițiunea bisericească și din legile bisericești; aceste oficiuri episcopale formate în corporațiuni deliberative, lucră ca delegațiuni permanente a potestății episcopale. Aceste oficiuri și colegiuri sânt în biserica orientală oficialii episcopilor, cari spreginesc pe prelatul bisericească câtă vreme acesta se află în viață, în administrarea sacramentelor și

în învătăura sau în guvernarea bisericească ear după moartea prelatului iau asupra lor conducerea supremă a bisericii pe perioada sedisvacanței.

În acest mod sânt organizate toate bisericele greco-orientale, în Grecia, Serbia, România, Rusia, Turcia și biserica greco-orientală română din Ungaria. În cadrul acestei organizațiuni nu încap în biserica orientală funcțiunea de administrator nici de conșorțiu. În numeroasele catalozi bisericești, în cari sânt induse toate oficiurile bisericești posibile, nu aflăsemenea oficiuri. Introducerea acestei instituțiuni în biserica serbească din Ungaria și află explicațiunea sa în împregiurările din acele vremi, când biserica nu avea oficiuri organizate în mod permanent și când convocarea eventuală a congresului pentru ocuparea de nou a scaunului metropolitan vedut era împreună cu pedeci multe. Administratorul lua asupra sa administrațiunea quasi substituind oficiurile ce lipsiau, pe timpul sedisvacanței care de obicei jua mult. Prin urmare administratorii erau o instituțiune provisoră de nevoie, care fu delăturată definitiv în anul 1875 prin organizarea oficiilor metropolitane.

La început administratorii se alegeau de poporul serbes însuși fără de a se mai aduce alegerea la cunoștința preștelor locuri. Mai târziu anmuit în anul 1768, acest drept fu transmis în sfera potestății de stat printr'o ordinațiune arbitrară a Mariei Teresia cu toate protestele ce le făcără Sârbii.

Administratorul ales în anul acela de către sârbii fu îndepărtat și statul a denușit pe altul în locul lui. În anul 1779 acest drept fu luat între dispozițiunile declaratiunii ca un drept rezervat Coroanei. Și pe declaratiuni acesta și întemeiază ministrul president dreptul de denușire din partea statului, dar greșese. Aplicarea administratorului, pe cale autonomă sau din partea statului, până la anul 1875 a fost îndreptată într'at în perioada aceasta încă nu erau organizate oficiurile metropolitane care ar fi fost chimate a conduce metropolia pe timpul sedisvacanței, dar cu inactivarea statutului congresual aceasta anomalie s'a delăturat definitiv.

În confirmate cu acest statut congresual arhiepiscopia de Carloviț și metropolia serbească o conduce patriarhul împreună cu oficiile arhiepiscopice și metropolitane. Patriarhul are până trăsese nou substituții și oficiali, între aceștia trei episcopi, ear după moartea lui conducerea trece la organele amintite și consistoriul metropolitan convoacă congresul pentru alegea nouă, și aceasta procedere decând s'a întrodus perioada congresuală de trei ani nu mai întimpină greutăți. Aceste dispozițiuni ale statutului congresual sânt întemeiate în art. de lege IX: 1868 și aceasta lege ar trebui să ne scutescă de reintroducerea timpurilor, când existența sau neexistența

tența autonomiei atârna de diferite velleități politice. Pe temeiul acestei legi care cercuse într'un mod clar și respectă drepturile de stat și autonome, biserica serbească este îndreptată a administra și conduce afacerile prin organele sale proprie, prin urmare biserica și alege pe toți funcționarii începând dela cancelist până la patriarh. Deci cum vine de guvernul denușese numai singur pe administratorul, care n'are nici loc în cadrul constituțiunii bisericești orientale și în organismul bisericii serbești?

Încât pentru întrebarea, dacă a întvenit sedisvacanța în urma demisionării patriarhului, observ că din punctul de vedere al guvernului, care consideră demisionarea de legală și validă, metropolia trebuie privită ca vacantă. Patriarhul nu se mai află în posesiunea oficiului seu; prin premdere drepturilor sale jurisdicționale el nu poate să mai exercite nici potestatea sa de sânțire. De present el locușe în Dalia și nu în locul residenții din Carloviț; vătămarea datorinței către residență prin absențare mai îndelungată se priveșce drept deserțiune și implică pierderea oficiului bisericeșc. Patriarhului i s'a subtras beneficiul și i s'a designat o rentă anuală; după regula cunoscută: *beneficium propter officium*, beneficiul nu i se poate subtrage beneficiatului câtă vreme se află în plenitudinea oficiului seu. Deci abdicatiunea patriarhului e o *renunciatio cum reservatione pensionis*. Consecuța imediată a demisiunii e vacanța oficiului. Guvernul prin dispozițiunea sa contrară a trecut departe preste marginele drepturilor de stat și a comis prin aceasta o ingerință în sfera de drept exclusiv bisericească. Aceasta nu e atât o vătămăre a autonomiei cât mai mult a bisericii însași.

Dacă patriarhul tot mai e de jure patriarh, el este îndreptătit a exercita drepturile rezervate metropolitului, prin urmare a presida în sinod. Sinodul în sfera sa de activitate, are chemarea în toșma ca și alte oficiuri metropolitane, de a conduce metropolia. Patriarhul fiind demisionat dela conducerea metropoliei, e demisionat în același timp și dela presidul sinodului, care constituit o parte din drepturile sale jurisdicționale. Nestând astfel lucrul, densus se află apoi în plenitudinea potestății sale bisericești pentru că potestatea nu se poate împărți, prin aceasta însă administratorul este eschis cu totul. Biserica poate să aibă numai un cap; guvernul prin dispoziunea sa a vătămă unitatea bisericești; împărțind potestatea bisericești în două el a provocat o schismă și după aședemintele bisericești de sigur că nu patriarhul ales și întărit după lege, ci administratorul impus într'un mod ilegal trebuie privit drept schismatic.

Casul de față este unic și fără păreche în biserica gr. or. întreagă; un cas analog vom afla numai în biserica evanghelică ungurească în timpul când Ungaria și biserica aceasta au fost pusă în stare de ase-

diu. În anul 1850 s'au destituit superintendenții de atunci și s'au denușit așa numiți superintendenți-administratori.

Biserica orientală recunoașce suveranitatea statului și ocoleșce ori ce conflict cu statul. Statul ar trebui să câștige recunoștința bisericești, sprigiuind ori ce libertate legală, căci prin aceasta i se află autoritatea sa proprie.

Oratorul roagă casa să ia la discușiune interpelațiunea și respunsul ministrului president.

După o replică din partea ministrului presid. și după o duplică din partea interpelatorului, casa ia la cunoștința respunsul ministrului president.

Petițiunea

juristilor români din Transilvania presentată camerei deputaților în ședința dela 20 Aprilie st. n. a. c. în destiunea referințelor urbariale.

(Urmare)

La §. 10 proiectul se abate dela măsurile legilor de până aci, se abate chiar dela măsurile tuturor statelor civilizate întru aplicarea esperților, și eschide posibilitatea ca părțile litigante să fie reprezentate prin un numer egal de esperți neinteresați, afară de aceea dă ocașiune autorităților politice, ca să exercite o influință îngrijitoare asupra resolvirei proceselor de natură esclusiv civilă.

Da! sântem siliți a numi îngrijitoare influința ce se intenționează prin acest §. a se da comisiunilor administrative municipale, pentru că constând majoritatea membrilor lor pretutindea din foștii proprietari, în scurtul timp ce a trecut dela înființarea lor, am făcut trista esperință că în agendele lor pe terenul politic în multe locuri și în cele mai multe cazuri, spiritul de colegialitate și amicitie proverbială moștenită dela strămoși, a deschis un teren prea larg pentru venărea de interese proprii, mai vortos în cazuri de aceea, unde interesele fostului iobagiu stau față în față cu interesele fostului proprietar și n'avem cauză a crede că aceste comisiuni nu vor purcede tot pe această cale la alegerea esperților.

Ne temem foarte, și credem că cu tot dreptul, că la designarea esperților, în sinul comisiunilor administrative — unde foștii iobagi, cu deosebire în Transilvania, nu sânt de loc reprezentați — calificațiunea principală nu vor fi cunoștințele speciale a respectivilor, și că pentru prețuirea păminturilor — lucrul cel mai momentos în casurile de comasațiune — majoritatea de $\frac{2}{3}$, a voturilor va fi asi-

majorități din generațiile actuale. Căci în zadar sânt toate scrutările omenești! Veți numera stelele de pe cer, veți cântări atomele, veți mesura puterile ce mișcă universul, veți străbate adâncimile pămintului și înălțimile cerurilor, dar un rând de lumi va peri și altul se va pune în locul lor, fără ca să peară frica de Dumnezeu din inima omului, care se vede aruncat în o lume plină de taine înfiorătoare.

Și fiindcă așa este, nici omul întelept și plin de iubire omenească nu va cere dela mulțime jertfura credinței moștenite: Șaguna se simția dar chemat a asigura dezvoltarea Românilor din Austria fără de a-i sili să se lepede de legea strămoșilor lor.

El scia prea bine, că are să se lupte cu vrăjmași puternici și că trebuie să frângă chiar o prevenție tradițională a Curții din Viena; dar el este acela, care în discursul roștit în catedrala din Carloviț dicea:

„Cea mai mare parte a norocirii mele pururea în osteneală mi-a fost și imi va fi, și așa cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge împedecările și aceasta și în viitoriu imi va fi...”

El este gata de luptă pentru că se simte tare, tare prin sine însuși și tare prin dreptatea cauzei ce susține: cu valoarea sa personală îi acopere pe Români prigonii și singurul lui gând este decumdată de a face, ca încrederea, de care se bucură el personal la curtea din Viena, să se reverse asupra tuturor Românilor ortodocși.

El cere reînființarea metropoliei române ortodocse.

Prevedând, că mai curând ori mai târziu această cerere dreaptă a lui Șaguna se va implini, și temându-se ca nu cumva Români uniți să se întorcă ear în biserica lor strămoșească, clerul catolic stărușce pentru înființarea unei metropolii gr. catolice, eară noul metropolit face un apel către națiune, chemând pe toți Români la unire cu biserica catolică, ba spunând, că această unire e chiar dorința împăratului.

Șaguna își desvoaltă acum toată energia întru apărarea bunicii înțelegeri. Înainte de toate prin circulare arhiepăstoresci și prin broșuri de ocașiune le dă Românilor să înțeleagă, că unindu-se

cu biserica română, nu numai s'ar lepăda de strămoșii lor, ci s'ar despărți totodată de frații lor din alte țări. Într'o asemenea circulară, vorbind de nise articole publicate în „Gazeta Transilvaniei”, el dice:

„Nu știți, iubiților, că redacțiunea „Gazetei Transilvaniei”, fără rușine și fără de șială turbură de mulți ani „uniunea ducului nostru întru legătura păcii”, și că așa obraznică nici când n'a fost, precum e astăzi. Redacțiunea aceasta, care o duce Iacob Murșan, profesor la gimnasiul catolic din Brașov, este o redacție, care „nu are gând bun” cu noi și nu are înțelepciunea aceea, pe care ar trebui s'o aibă”.

Aceste nu sânt cuvintele omului purtat de patimă, ci violența premeditată a omului, care scie, că sânt oameni, pe care în anumite împregiurări nimic nu îi desarmează mai lesne decât cuvintele aspre. Șaguna voia să arete, că se simte destul de tare spre a și pute dă pe față indignațiunea.

În același timp el își face protestele la guvern. Între altele adre-

sează presidiului locotenenței din Ardeal un protest, care cere să fie înaintat la Curtea din Viena. În acest protest el dice:

„Și de nu aș face eu cu nici o vorbă amintire despre starea cea jignitoare, în care ne aduse afirmarea d-lui Arhiepiscop Șuluț, în privința prenea înaltei dorinți împărătesci despre uniunea cu Roma, se înțelege totuși de sine, că nici o jignire mai dureroasă nu poate fi pentru noi, cei ce, *desi creștini de religiuinea gr. orientală, credința noastră de sudiți* până în oara aceasta ne-o păstrăm nepătată, și tot aceea ne vom sili să o păstrăm pentru toate timpurile și în toate împregiurările.”

În cele din urmă el se adresează la împăratul cu o lungă plângere, în care desfășură toate păsurile Românilor ortodocși, plângere, care este un îndrăsnet și energic act de acuzare contra guvernului central și în deosebi contra ministrului de culte Thun.

(Va urma.)

gurată deja pe partea foștilor proprietari.

Dar această măsură este și incompatibilă cu principiul ce nu demulță la adoptat statul prin despărțirea justiției de administrațiune, și ar fi o decadență în progresul abia început pe terenul justiției.

Scim din procedura noastră civilă și din procedurile altor state moderne, că dreptul de a alege pe experți compete părților litigante, și încă în cele mai multe cazuri acest drept este normat astfel, că ambele părți aleg pe experți în număr egal, iar pe președinte 'l aleg înșiși experții, și unde nu se pot ei înțelege asupra președintelui îl denumesc judecător, eventual acesta denumesc și pe experți; sînt însă unele state, unde, dacă experții nu se pot uni asupra persoanei președintelui, îl denumesc judecător prin soarte dintre cei designați de densii.

Unicil acest mod îl considerăm și noi de cel mai just și echitabil pentru posibila apărare a intereselor ambelor părți în preamomentoasele procese de regulare, segregare și comasare de posesiune.

Paragrafi 11 și 12 din proiect încă cuprind unele dispozițiuni nouă și anumite dispozițiuni de acele, prin cari se impun foștilor iobagi și în genere proprietarilor mici nise sarcini însemnate, cari până acum nu au fost cunoscute — îndatorînd adevărat plățirea speșelor pentru mesurare, prețuire, autenticare, pentru experți și judecători de o potrivă pe foștii iobagi și pe foștii proprietari.

În genere nu considerăm de corectă și motivată argumentarea referitoare la acest punct al proiectului, pentru că nu credem de loc alterate împrejurările, care au îndemnat pe legislatori a dispune atât prin patenta urbarială din 1854, cât și prin legile de această natură din 1871 și prin ordinațiunile ministeriale referitoare la procedura urbarială din 1868, ca speșele în bani ce se recer la regulările, segregările și comasările urbariale să le suporte foștii proprietari și după posesiunile foștilor lor iobagi. Un asemenea lucru nu se amintesc nici în espunerea de motive a proiectului.

Scim însă, că foștii proprietari s'au desdantat pentru pământurile date iobagilor togma așa ca și când acele ar fi fost regulate, scim că statul amortisează regulat sumele de despăgubire, dar afară de aceste scim și aceea, că din regulările urbariale numai foștii proprietari trag foloase, căci desărcinându-li-se prin aceasta pădurile și pășunile de servitut le pot valora mai bine, asemenea și prin comasare numai ei câștigă, căci proprietățile lor estine comasându-se la un loc se urcă în preț și dau un venit mai mare; ceea ce despre foștii iobagi nu se poate afirma, pentru că ei au abia o moșioară de câte 4—5 mult 10 jugere, care, din considerațiunile pășunatului, e silit mai totdeauna să o ia din trei locuri.

Dacă vom considera mai departe că motivele proiectului referitoare la acest punct în totalitatea lor nu corespund adevărului, pentru că numărul foștilor iobagi a fie-cării fost proprietar se poate constata din corscripțiunile și tablele urbariale, pe cari legile și instrucțiunile urbariale le califică de probe depline; afară de aceasta fie-care dintre foștii proprietari scia câte posesiune a avut în 1848 ca bun nobilitar, iar după posesiunea ce a acurât-o de atunci încoace pe calea legii dela foștii sei iobagi a fost îndatorat de jure să plătească speșele de regulare până acum; —

că până acum nu s'a ivit nici un cas ca foștii proprietari să fie fost măcar provocați să presteze țile de lucru pentru proprietatea lor urbarială; —

că dintre foștii iobagi numai excepționalmente și în foarte puține comune posed parcele de posesiune urbarială; —

și că dealtmintrea țile de lucru nu sînt o sarcină pentru proprietatea urbarială, ci un obligament personal a foștilor iobagi; —

în fine mai considerînd încă, că dacă cauza stăgnării proceselor ar fi într'adevăr aceea, că foștii proprietari nu sînt în stare a anticipa speșele de regulare, legislațiunea poate delătura acest rîu togma în modul arătat în acesti paragrafi, anticipînd numai foștilor proprietari imprumuturi, — introducerea acestei sarcini nouă ar fi cu totul nemotivată și nejustă.

Încât pentru lipsa de remanenții, aceasta pentru cei ce cunosc cauzele urbariale nu este un astfel de argument, care ar pleda în detrimentul foștilor proprietari din Transilvania ci togma în favoarea lor, pentru că nefiind introdus în Transilvania Urbariul, întreaga proprietate ce s'a aflat în 1 Ianuarie 1848 în mâinile iobagilor, — prin urmare și aceea care în Ungaria constituie remanențiile, s'a considerat de urbarială și statul a despăgubit pe foștii proprietari pentru densa, iar ei primesc deja de multă vreme interese dela stat după capitalul de despăgubire; pre când din contră foștii proprietari din Ungaria au primit despăgubire numai pentru sesiunile introduse în urbariu și pentru cele prefăcute în sesiuni până la 1848, iar pentru rescumperarea remanențiilor, cari pe locuri multe ca și cele din Ardeal, fac partea cea mai mare a proprietății — s'au avisat la foștii iobagi și anume după articolul 53: 1871 astfel: că interese după capitalul de rescumperare le compet numai dela țiu, în care va fi terminată definitiv regularea proprietății.

Dar acesti articoli mai lasă și multe alte chestiuni neresolvate, căci precînd de o parte stătoresc modalitatea, cum au să se supoarte speșele, nu dispun de altă parte, că oare la aplicarea inginerilor au și proprietarii cei mici vr'o îngerință sau ba? Dreptatea și echitabilitatea însă pretind, ca la aplicarea inginerilor să participe nu numai foștii proprietari, ci și foștii iobagi, cu atât mai vîrtos, că țile de lucru ce le prestează ei, și prețul cărăușilor lor face cel puțin jumătate din speșele ce le prestează foștii proprietari în bani.

(Va urma).

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

De lângă Olt. Aprile. Dle redactor! În prețuiul țiar ce redigeți Nr. 38 a. c. apărur un articol intitulat: „Românii din comitatul Trei-scaunelor”. Cefînd Românii acel articol sper că nu vor remănă neinteresați de soarțea acestor oameni încungurîrați de limbă neromână și despoiați mai de tot de limba lor maternă. Dintre dênșii numai betrânii mai vorbesc pe lângă limba adoptată și pe a lor; ce priveșce însă generațiunea mai tineră numai numele și religiunea mai testează, că și dênșii sînt viță românească din sînge românesc. În multe locuri și numele este maghiarizat. Din „Negrea” s'a făcut „Fekete”, din „Roman” s'a făcut „Oláh”, din „Cristea” „Keresztes” etc.

Di corospondent după ce atrage atențiunea Românilor și în special a bisericei române greco-orientale acura împrejurării, că trebeu să se facă ceva pentru acești oameni să ajungă la redobîndirea limbei lor și să li se ușoreze sortea de care sînt apăsați, arată și rîul provenit din atătea protopresbiterate impetecite și situate pe

de margini, dar nici unul în centru. Și într'adevăr așa și este. Căci Brașovul, Elöpatcaul, Brețou sînt toate în giurul poporațiunii din Trei-scaune. Mai române Bicsadul cu independența Poienei-sărâte și atunci cată Trei-scaunele încunguritate complet de protopopiate.

În anii trecuți se făcuse din partea ven. Consistoriului archidieceșan unele dispozițiuni pentru arondarea protopresbiteratului. Ba se constituise sinod, comitet, epitropie și scaun protopresbiteral, și după toate aceste deodată printr'un ordin archiepiscopesc se trage dungă preste totă scoțeala. De atunci încoace au început Românii maghiarizați a dice: „Măr a papoknak se higý.” De atunci în protopresbiteratul Heghigului n'au mai ținut nici sinodul, scaunul și comitetul protopresbiteral nici o ședință. Sperăm că ven. consistoriul archidieceșan va lua măsuri ca cel puțin la trei ani să ne putem întruni în ședință.

Publicul își poate face idei despre scoalele noastre din Secuime remase cu caracter confesional dacă dl corospondent își arată dorința, că școlarele învățătorești să se mărginească cel puțin până la suma de 120 fl. v. a. Dela nise învățători salariași astfel mult nu se va pute aștepta, dar în chipul acesta cel puțin s'ar pute conserva scoalele noastre cu caracter confesional până la timpuri mai favorabile.

Încât priveșce scoalele confesionale din tractul Heghigului nu e de mirat, că s'au prefăcut în scoale comunale. Să fim mulțămiiți că au rămas bator parochiile.

Comisiunei ambulante pentru regularea parochiilor nu i se poate face imputare, că nu a clasificat veniturile parochiilor din comunele maghiarizate, pentru că nu au avut categorii în instrucțiune, după care veniturile s'ar fi putut clasifica. Nici una din parochiile aceste nu se bucură de un venit care se ajungă la 400 fl. v. a. Causa e că nu toată familia dă 2 merțe (ferdele), ci partea cea mai mare plăteșce 10 cr. și o parte mica. Alte venituri stolare etc. nu sînt.

Bine ar fi dacă ar fi aușite odată cuvintele dlui corospondent, ca preoțimea din parfile aceste să fie mai bine considerată la distribuirea de ajutoare!

A. P.

Varietăți.

* (Necrolog). Laura Mocsonyi de Foen, născ. Csernovics de Macsa — Antoniu Mocsonyi de Foen împreună cu consorta sa Iosefina născ. Baronesa Brudern și cu fiii Zeno și cu soția acestuia Maria născ. bar. Fischer și Victor de Mocsonyi, — Georgiu Mocsonyi de Foen și cu consorta sa Elena născ. de Somogyi, și ficele Livia, căsătorită contesa Bethlen și Georgina de Mocsonyi, — Michail de Mocsonyi și cu fiii săi Alecsandru și Eugeniu de Mocsonyi, cu inima plină de intristare aduc la cunoscînță decedarea preabilitului și neuitabilului lor — consorte, resp. frate, cumnat și unchiu Andreiu Mocsonyi de Foen odinioară c. r. suprem comisariu districtual în Banatul Timișului, membru al foștului consiliu imperial-intărit, membru ord. al Academiei române din Bucuresci, de repește ori deputat dietal și congresual etc. carele după un morb îndelungat, împărșit de binecuvîntarea bisericeii, Mercuri în 23 Aprilie, (5 Mai a. c.) la 9 oare ante mer. în al 68-lea an al vieții și al 11-lea al fericitei sale căsătorii, adormi lin în Domnul.

Remășițele pămîntesci ale scumpului decedat s'au depus spre etern repaus în mormîntul familiei din Foen în comitatul Torontalului Vineri în

25 Aprilie (7 Mai a. c.) la oara 10 ant. mer. după ritual gr. oriental.

Fie'i țérina ușoară!

Timișoară, Maiu 4. 1880.

* (Necrolog) Mateiu Nicola advocat cu prunci se minoreni Enea, Emilia, Sabin, Cornelia și Maria; vėduva perceptoasă regia Elisa de Nemeș născută Pipoș ca mamă, Eduard Nemeș vicenotariu reg. de tribunal și Aureliu Nemeș de Almor farmacist ca frați, Ioan Nicola preot gr. cat. ca socru cu inima frăntă de durere anunță încetarea dintre viei a mult iubitei lor soție, mamă, fică, soră și noră Emilia Nicola născută de Nemeș care în 6 a curentei la 1½ oare din țiu în urma unui greu morb de piept în al 39-lea an al vieții și al 17-lea al fericitei sale căsătorii după împărșirea cu cele sante încugurată de toți ai săi ce cu ardoare i-au iubit, petrecută de sbocotul inimei sângereade acelor pe cari preacurînd i-au părășit și-a dat nobilul suflet în mâinile creatoriului.

O soție esemplară în credință și alipire de soțul seu, o mamă adevărată, o ființă înzestrată cu tesaurul virtuților seculului seu, un esemplu al bunătăței și a blăndețelor s'au stins. Oh! de-ar fi linișcea ei numai un semn de repaos al corpului sdrobot de nemărginitele îngrijiri sacrificate celor pe cari cu atăta ardoare i-a iubit, al corpului sdrobot, — dar nu — linișcea ei este respunsul etern pentru că nobilul suflet schintea cerească l'a redat părintelui atot puternic creatoriului seu fără de care corpul rece este țérina.

Remășițele pămîntesci a mult regretatei s'au aședat spre odichna eternă în cimitierul bisericeii gr. or. din Alba-Iulia în 8 Maiu 1880, la 4 oare după ameađi. Fie'i țérina ușoară.

Alba-Iulia în 6 Maiu 1880.

* (Denumiri). Di Nicolau Greco fu denumit de căpitan, domni: Gregorie Salvan și Michail Mihăilaș de locotenenți în corpul oficerilor de comptabilitate.

* (Postal). Pentru postul de magistru postal în Păuca (comit. Albei inf.), pe lângă contract și cautiune de 100 fl., bani gata, se deschide dela 6 Maiu n., în termin de trei săptămăni, concurs. Emolumentele: 120 fl. salariu, 40 fl. pausale de cancelarie și 420 pentru expediții.

* (Himen). Pecănd dl Andreiu Mocioni de Foen după cum anunțasem deja în foia noastră și anunțăm și ađi este mort vine „Pester Lloyd” cu scirea: că domnișoara Livia de Mocioni, nepoată a repozatului, s'a cununat cu deputatul dietal d-nul conte Andreiu Bethlen și se ținu în palatul Mocionescilor o nunță strălucită. Noii căsătoriți plecară (?) încă în aceeași cătră Paris.

* (Foc). Comuna învecinată Bugarđ numai există! Sămbăta trecută seara a izbucnit eară un incendiu îngrozitoriu, care propagat de un vėnt puternic a prefăcut în cenușă mai toate casele, căte mai remaseră scutite, în rėndul numai de curėnd trecut, de puterea mistuitoare a elementului vrăjmaș. Puține case afară de biserica mai stau întregi: Misericordie nu se poate descrie. Se cere ajutorul cel mai grabnic pentru locuitorii atāt de nefericiți ai unei comune așa țicidnd perite.

* (Drum de fer). Dela 15 Maiu a. se schimbă cursul trenurilor astfel: Pleacă dela Sibiu la 3 oare 58 minute după ameađi (juncțiunea la Copșa spre Cluj-Budapesta la 6 oare 33 minute cu trenul accelerat) și seara la 10 oare 5 minute (juncțiunea la Copșa spre Brașov la 3 oare 51 minute noaptea; iar la 12 oare 30 minute noaptea juncțiunea spre Teiuș — Cucerdea — Cluj cu tren de persoane). La Sibiu sosesc trenul la 1 oară

41 minute după ameași și la 8 oare 54 minute seara.

* (Rectificare la rectificarea). În Nr. 147 al „Telegrafului Român” în varieta: „Comitatul Sibiuului” am făcut între altele și observa: „că postul de arhivar comitatens fus înlocuit definitiv cu dl Ioan Baltes preterinduse dl Petru Ciora, care dela organizarea comitatului încoace, la ordinile comitelui și vice-comitelui, a purtat sarcina de arhivar”. La aceste „Hermannstädter Zeitung” reflectează în Nr. 102 din 3 Maiu: că postul de arhivar nu s'a înlocuit definitiv, ci numai provisoriu, și că dl Petru Ciora nu este preterit și nu s'a putut preterit, deoarece densus n'a venit la rând încă spre a pute avansa. Va să dăcă „Hermannstädter Zeitung” concede înainte de toate, că postul de arhivar este într'adevăr înlocuit cu dl Baltes, concede mai departe, că dl Ciora încă dela organizarea comitatului fu însărcinat la ordinile superiorilor și a comitelui și vicecomitelui, cu purtarea arhivului comitatens și că densus deatunci încoace până la înlocuirea nouă a postului de arhivar a purtat arhivul cu toate greutățile lui. Cu un cuvânt „H. Ztg.” concede toate aceste fapte de adevărate și necontestabile și totuși escusă procedura cu totul neîntemeiată a superiorilor comitatului prin frasele nemernice și ridiculoase: că postul respectiv n'ue înlocuit definitiv, ci numai provisoriu și că dl Ciora n'a ajuns la rând și deaceea nici nu este preterit. Prin aceste mistificări intenționate, a seduce publicul, nu se escusă însă „Hermannstädter Zeitung” și culpabilii ei, ci chiar se acusă. Căci dacă au concess odată, că dl Ciora a purtat până acuma arhivul și greutățile lui au concess a priori, că acest domn chiar prin ordinile superiorilor sei a fost pus demult în rândul, de a pute avansa la ocaziunea venită chiar și în postul per carele până acuma l'a purtat spre onoarea superiorilor sei și a comitatului întreg scoțind arhivul cufundat în întunec la lumina zilei. Dacă însă a fost dl Ciora pus odată la rând, apoi atunci a fost și preterit îndată, ce nu fu el denumit de arhivariu barem și provisoriu. Așa dară noi am vorbit adevărul când am dîs, că dl Ciora fu preterit. Și acuma să-i și spunem atât lui „Hermannstädter Zeitung” cât și culpabililor ei, adevăratele motive cu care s'ar fi putut escusa mai nimerit și adecă: Postul de arhivariu nu i s'a putut oferi domnului Petru Ciora:

- 1) pentrucă postul stă în legătură cu salariul de 800 fl. v. a. și la timpul său și cuartir liber,
- 2) pentrucă dl Ciora este Român. Apoi în sfârșit
- 3) pentrucă s'ar pute întempla ca el, ca Român conscientios și am-ploiat pe deplin calificat, să scoată arhivul comitatens la prea mare lumină. Și dacă „H. Z.” ar susține și mai departe principiul de altminterlea necurat: că dl Ciora, care, precum trebuie să scie și „H. Z.” este jurist absolut, teolog absolut și servese în sfera juridico-politică acum preste 5 ani și numai la acest comitat mai de patru ani, totuși n'a venit încă la rând, spre linisirea și a noastră precum și a dlui Ciora să facă bine și să ne spună apriat: când poate veni și acest domn odată la rândul, de a înainta în cariera sa de aș? Aceste de ocamdată!!

* (Asuprire și miserie tragică.) Locuitorul din Nyrad-Szt. Benedek Vasilie Pop Georgie, om căsătorit și tată a trei copii este împrocusat de contesa M. Toldalagi. Procesul, se înțelege de sine, s'a terminat în favorul contesei și în defa-

vorul lui Vasilie Pop Georgie. Urma-re a fost, că acest din urmă fu silit a-și părăsi casa și moșia și a o lăsa în proprietatea contesei. Fiind că în locul născerei sale nu mai ave ce se cante, l-au părăsit și pe acesta și s'a dus la M. St. Anna, locul născerei soției sale, unde a închiriat casa unei vėduve. În 7/10 Aprile a. c. s'a escat foc lângă locuința închiriată și fiind nutrit de un vėnt puternic s'a aprins și aceste. Vasilie nu era casă. Biata lui soție și mama copiilor mai autėiu a mântuit copiii din acasa ce ardea. Voind se scape și din vėstmințele ce biata avea s'au mai întors odată în casă. Dar nenorocire! Când a trecut pragul în casă, a cădut focul în use, s'au rupt și podul casei preste densa. Stingătorii de foc, cari alergaseră dela M. Oșorheiu, după ce au stins focul, au aflat-o sub vatra cup-torului prefăcut în scrum. Nefericitul Vasilie Pop Georgie a rămas veduv, gol și lipsit de pânea de toate zilele cu trei fi ai sei, unul de șease, al doilea de trei ani și al treilea de abia două luni de zile. Preotul M. Ch., mișcat de jelea cea mare a familiei cercate atât de greu n'a putut funcționa la înmormântarea nenorocitei. — Ajutorul creștinesc, dacă a fost undeva de lipsă, este la această biată familie nenorocită.

* (Emigrație). Ni se scrie din Sânt-Janos cu datul 23 Aprile stil. vechiu următoarele: Din mai multe părți vi s'a comunicat, că poporul român emigrează în România. Cu părere de rău vin și eu, a Ve trimite spre publicare emigrarea aproape la 50 de familii române din comuna Szt. János cotul Torontál. Aceste au avut de conducătorii pre un oare care Savu Popovici din România. Precum însuși m'am convis din hărtiile susemutilului, guvernul român intenționează pe aceste familii române a le așea în Dobrugea, unde vor căpeta câte 12 jugere de pământ de fie care persoană. Eată o comună, care a fost una din cele mai avute cu totul risipită și terenul lăsat în voia străinilor și dusmanilor Românilor. Aceste familii înainte de emigrare și-au vėndut sēm-năturile lor cu prețuri bagatele, dând un juger de pământ sēmănt cu grân cu câte 6 fl. De cumva aceste familii deja emigrate vor fi bine primite în România, și ceialalți locuitori vor emigra cu totul.

* (Defraudățione). Pretorul din Gódölle contele Pavel R a d a y, carele s'a sinucis deja, între altele a defraudat și colectele primite dela 26 comune și dela nenumărați privați pentru monumentul lui Deák.

* (Note kossuthiane) s'au aflat de curėnd la un repositat în Mezótur, cu numele Emeric Farkas, note kossuthiane în suma de 11,500 fl. pe cari repositatul fiind încă în viață le-a adunat în nădejdea, că aceste bancnote tot trebuie să vină încă odată în curs. Acuma să le țină moștenitorii acestuia, doară vor avè ei mai mult noroc!

* (Se dau premii) crescătorilor de armăsari și iepe în Brașov la 2 Iunie, în Turda la 24 Iunie, în Huedin la 26 Iulie, în Deva la 27 Maiu, în M. Oșorheiu la 4 Septembrie. Pentru stațiunile Brașov și Turda premiile fac 80, pentru Huedin, Deva, Murăș-Oșorheiu 63 galbini ungurescii Premiile variază între 12 și 5 galbin, unguresci.

* (Călătorie cu trenul accelerat) s'a făcut de probă în 6 Maiu n. care ajungėnd la Cluj pe la 9 oare și 55 minute a. m. după un ceas de odihnă plecă spre Sinaia. În tren era și directorul căilor ferate de stat, dl Ludovic Tolnay,

* (Republicanisare.) Ministrul de rebel al Franței va publica cât de curėnd o ordinațiune, prin carea oficerilor din armată se opresce numirea persoanelor lor cu titlurile lor princiar și aristocratice, fie în servii sau în ordine scrise.

Bursa de Viena și Pesta
din 8 Maiu 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	106.—	105.90
Emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	83.—
Emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.25	97.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	86.—	86.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	125.50	125.50
Obligațiuni ung. de rescumpărărea pământului	94.75	94.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	—	94.—
Obligațiuni urbariale tomeșane	93.50	93.—
Obligațiuni urbar. tomeș. cu clausulă de sorșire	—	93.—
Obligațiuni urbariale transilvane	93.—	93.25
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	94.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărărea deșelui de vin	93.—	93.10
Datorie de stat austriacă în hărtie	72.85	72.80
Datorie de stat în argint	73.50	73.40
Renta de aur austriacă	89.25	89.—
Sorș de stat dela 1860	130.—	130.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	888.—	888.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	276.10	276.50
Acțiuni de credit austr.	266.—	266.—
Sorș unguresci cu premii	—	112.50
Argint	—	—
Galbin	5.62	5.57
Napoleon	9.43	9.40
100 marce nemșeci	58.65	58.65
London (pe polița de trei luni)	119.15	119.15

Economic.
Sibiu 7 Maiu n. Pro hectolitrat: Grân fl. 8—9; grâu scăcorț fl. 6.50—7.50; scăcorț 5.40—5.80; Orz fl. 5.20—5.60; Ovės fl. 3.20—3.60 Cuceruz fl. 4.60—5; Mălaiu fl. 6—7; Cartofi fl. 2.50—3; Sēmēnță de cănepăle fl. 8—9; Mazere fl. 7—8; Linte fl. 12—13; Fasole fl. 6—7 pro 50 chilo; Făină de pâne fl. 8; Sliănă fl. 37—40; Unsoare de porc fl. 85—40; Său brut pro 50 chilo fl. 16—17; Sēm de lumină fl. 24—25; Luminări de 50 chilo fl. 28—29; Săpun fl. 20—21; Fēn 50 chilo fl. 1.05—1.15; Cănepă pro 50 chilo fl. 16—18. Lemne vėntoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 44—46 cr.; Carne de vițel 45—50 cr. carne de porc 50—54 cr.; carne de berbec — cr.; ouă 10 de 20 cr.

Mediaș, 6 Maiu n. Pro hectolitrat: Grân 7.50—8; Grân scăcorț fl. 6.60—7; Scăcorț fl. 4.50—5; Ovės fl. 3.20—3.50; Cuceruz fl. 4—4.50 Sēmēnță de cănepăle fl. 6.50—7; Fasole fl. 6.50—7; mazera fl. —; Cartofi fl. 2—2.80; Fēn fl. —2.20; cel vechiu; cel nou fl. —; Cănepă fl. 34—38; Sliănă pro 100 chilo: fl. 60—; Unsoare de porc fl. 60—; Sēm de lumină fl. 40—50; Spirit pro grad cr. 11½; carne de vită pro chilo 44 cr. carne de porc 48—52 cr. carne de vițel 48—52 cr. carne de miel (ntreg) fl. — ouă 7 de 10 cr. Tergul de apă a fost din pricina sbrătorilor mari foarte slab cercetat și nici nu se poate numi tērg. Timpul e frumos.

(Espotul României). În această priviță cotim în „Pester Lloyd” următoarele: Liniia Ploesci-Predeal n'are de amulțami înființarea unei trebuințe naturale născute din poziția geografică ori din impreguriarile economice ale țerei; ea s'a înființat mai mult în urma nevoinței guvernului unguresc, a concede juncțiunea în Verciorova, fără de-a căpeta o compensațiune prin clădirea liniiei Ploesci-Predeal. Precum e cunoscut s'a fost contractat între guvernul unguresc și cel românesc o convențiune de tarif, prin carea guvernul românesc se obligă a nu face pentru comunicațiunea din Verciorova spre Bucuresci și vice versa nici pe calea tarifului nici refacțională mai mari concesii decât pentru comunicațiunea din și cătră Predeal. Această concesiuine, carea la aparență seamănă cu o împăciuire tarifală, conține simburul unei mari fatalități pentru comunicațiunea liniiei Bucuresci-Verciorova. În urma concurenței dundere societatea căilor ferate română a concess mai de mult în mai multe rënduri modificărire tarifale pentru liniile concurențe, între altele și pentru liniia Bucuresci-Verciorova, ba chiar și pentru Galați și Braila-Verciorova. Dacă acum după deschiderea navigației calea ferată de stat în România din considerări concurențiale va fi silită, a face concesii pentru numitele relațiuni, atunci aceste trebuie să se facă după convențiune și pentru relațiunea cătră Predeal. Fiind însă liniia Bucuresci-Ploesci-Predeal parte mai scurtă ca relațiunea spre Verciorova, și ivinduse de altă parte comunicațiunea pe ea în urma susțurilor nefavorabile cu mult mai scumpă, modul pentru micșorarea tarifelor provitoare la relațiunea cătră Predeal și de aceea și cu privire la relațiunea spre Verciorova, va fi numai foarte mărginit, — cu un cuvėnt chieșteluile proprie ale comunicațiunii pe liniia scurtă Ploesci-Predeal situată

nefavorabil și administrat reu, vor fi estrema margine, până unde calea ferată română va pute face concesii față cu navigația dunăreană pentru comunicațiunea spre și din Verciorova. În fața acestor impreguriări s'nt deci următoarele de observat. Comunicațiunea în marele a esportului românesc consistă din bucate cari în cea mai mare parte se înaintază via Galați și Braila spre Anglia și Franca, apoi via Verciorova spre Budapesta și Viena, mai departe via Suceava-Lemberg pe temeiul tarifelor mai etine și în sfērșit via Iași-Ungheși spre Odessa. Pe Dunăre se face concurență nemiloșită numai comunicațiunea via Galați Bruiila și Verciorova, pentrucă în urma concurenței ce bucatele din America și în special cele din California o fac bucatelor românesci în porturile engleze și franceze prețurile din piațe s'nt supuse la mari schimbări și așa aceste transporturi se pot căștiga pentru calea ferată numai prin concesiuine bonificări însemnate de transporturi, cari corespund acestor schimbări. Spre Budapesta, Viena, Germania, Elveția etc. se esportază din România de Sud numai atunci, dacă magazinele din Braila și Galați s'nt prea pline, și în urma acestora tasele de deposit se urcă și prețurile în Marseille și Liverpool scad în urma grădăririi bunurilor în porturile de esport românesci, sau dacă pe numitele linii ferate se conced modificărire de acele, cari preumpeșesc foloasele conjecturări favorabile ale altor linii. Esportul bucatelor via Verciorova și via Braila, Galați se susține concurența exclusiv de societatea năilor de vapor dunărene și de năi private. Tot asemenea se întâmplă și în cele ce priveș comunicațiunea importului, unde navigația dunăreană până acum avea usnăgiri puternice în calea ferată Giurgiu-Bucuresci. Mai departe este de a se considera, că terenul de comunicațiune dominat prin liniia de comunicațiune Brașov-Predeal-Bucuresci produce proporționalmente numai puțin grâu și stațiunile însemnate de bucate situate spre Răsărit dela Ploesci lângă liniia ferată înșpre Bărbosii grăvitează parte spre Galați și Braila, parte pe liniia via Roman-Cernăuți, căria abia se poate face vre-o concurență. Liniia Brașov-Bucuresci — de oare ce și importul, care grăvitează în deosebi spre Bucuresci concurență concurenței pe liniia Dunăre-Verciorova — după toate aceste nu poate spera nici o comunicațiune deosebit favorabilă, și vor fi de lipsă deosebite întepiri spre a o aduce la un rezultat numai pe jumătate mulțamitor.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 12 Iulie și 12 August imb. Iu Ioan, Nicolau și Gavriil Lőrincz în Matșfalău; în 2 Iulie și 2 August imb. soției lui Ioan Szalai; în 6 August și 6 Septembrie imb. soției lui Ioan Sajdel în Odorheiu; în 3 August și 3 Septembrie imb. lui Andreiu Gavriil Makai în Păuca; în 2 Septembrie și 2 Octomvrie imb. lui Samoil Orban și Iulie Pap în Ofalău; în 18 August și 18 Septembrie imb. lui Carol Bodor și remasului după Rebeca Török în Sămbăta; în 31 August și 30 Septembrie imb. lui Pavel Mateiu în Bikoalva; în 21 Iulie și 21 August imb. soției lui Ioan Ilyes născută Berta Csont în Bögöz; în 24 Iulie și 24 August imb. lui Ludovic Tibad în Diosfalva; în 1 Septembrie și 1 Octomvrie imb. lui Alexandru Veres în Patakalva; în 21 Iulie și 21 August imb. lui Petru Veres și soții în Bibarcefalva (trib. Odorheiu); în 23 Iulie și 23 Iulie imb. lui Petru Neckel și soții în Cisnădie (trib Sibiu); în 20 Maiu și 22 Iunie imb. lui Iosif Nagy în Turda (trib.); în 26 Maiu și 26 Iunie imb. Cătarinei Ridl în Deva (trib.).

Nr. 12. Scaanu. pșescu 1879. 1—3

EDICT.
Maria Nistora nată Tomuța din Mihaleni, cott. Hunedoarei, pretura Bradului, carea de 2 ani de zile a părăsit pe bărbatul ei Alexandru Nistor din Poțugani fără a i se scubi cațiunea: se citează prin aceasta a se prezenta înaintea Scaonului pșesc sub-sesentat în termin de un an și o zi dela datul din jos, căci la din contră procesul divorțial asupră-i intențat să va pertracta și decide și în absența ei.
Din ședința scaonului pșesc gr. or. a Zardandului ținută în 15 Noemvrie 1879.
Scaanul pșesc gr. or. al Zardandului ca for de Istanță.
Nicol. I. Miheltianu, prot. gr. or. al Zardandului.